

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
KOMISIONI QENDROR I ZGJEDHJEVE

Komisioni i Ankimimeve dhe Sanksioneve

Data: 18.05.2023

Nr: 115

Ora: 13:00

VENDIM

**PËR SHQYRTIMIN E KËRKESËS NR. 31, DATË 12.05.2023 TË KOMISIONERIT SHTETËROR TË
ZGJEDHJEVE**

Komisioni i Ankimimeve dhe Sanksioneve në mbledhjen e datës 18.05.2023, me pjesëmarrjen e:

Koli	BELE	-	Relator
Elvin	LAKO	-	Anëtar
Elvis	ÇEFA	-	Anëtar
Ilirjan	RUSMALI	-	Anëtar
Ledio	BRAHO	-	Anëtar

Shqyrtoi çështjen me:

KËRKUES: Komisioneri Shtetëror i Zgjedhjeve

OBJEKT: Kërkesë për vendosje sanksioni administrativ gjorbë në masën 3 000 (tre mijë) lekë ndaj: Z. Rakip Suli, kryetar në bashkinë Kamëz dhe ndaj Z. Blerim Shera, kryetar në bashkinë Vorë.

BAZË LIGJORE:

Neni 19, pika 1, shkronja “c” dhe neni 21, pika 1, shkronja “dh” të ligjit nr. 10019, datë 29.12.2008, “Kodi Zgjedhor i Republikës së Shqipërisë”, të ndryshuar.

Rrethanat e çështjes:

1. Komisioni Qendror i Zgjedhjeve ka marrë indicie për publikimin e postimeve me përmbajtje elektorale nga 3 (tre) bashki për të cilat pretendohet nga denoncuesi se postimet me përmbajtje partiake në faqet zyrtare të bashkive përbëjnë përdorim të burimeve publike. Denoncimet janë marrë nëpërmjet provave link dhe materialeve fotografike, të administruara nga Komisioni Qendror i Zgjedhjeve, nëpërmjet raportit të KRIIK, të datës 2 Maj 2023 “Për gjetjet dhe rekomandimet për javën 21 Prill- 27 Prill 2023”.
2. Në këtë denoncim pretendohet se në faqet zyrtare “Facebook” të 3 (tre) bashkive janë përdorur slogane elektorale, në formën e hashtag (#) në mbështetje të Partisë Socialiste të Shqipërisë.
3. Mbi këtë bazë, Komisioneri ka nisur hetimin administrativ, në përfundim të të cilit ka arritur në konkluzionin se Z. Rakip Suli, kryetar në bashkinë Kamëz dhe Z. Blerim Shera, kryetar në bashkinë Vorë kanë shkelur pikën 1, të nenit 91 të Kodit Zgjedhor, pasi kanë vënë në dispozicion faqet zyrtare “facebook” të institucioneve publike që drejtojnë, për të publikuar postime me përmbajtje hashtag, slogane apo thirrje të karakterit elektor/politik, duke promovuar kështu subjektin zgjedhor “Partia Socialiste e Shqipërisë” për zgjedhjet vendore të datës 14 Maj 2023.
4. Me anë të vendimit nr. 498, datë 11.05.2023, Komisioneri Shtetëror i Zgjedhjeve ka vendosur t’i propozojë Komisionit të Ankimeve dhe Sanksioneve marrjen e masës administrative, gjobë në vlerën 3 000 (tre mijë) lekë për dy kryetarët e bashkive si edhe ka urdhëruar fshirjen e menjëhershme nga faqet zyrtare të rrjetit social “Facebook”, të secilës bashki, të çdo postimi apo ripostimi në të cilat janë përdorur hashtag me përmbajtje elektorale.

5. Komisioneri ka vënë në lëvizje KAS-in me anë të një kërkesë, duke kërkuar marrjen e masës administrative me gjobë ndaj kryetarëve të bashkisë Kamëz dhe bashkisë Vorë në masën 3 000 (tre mijë) lekë, duke e mbështetur këtë propozim në nenin 171 pika 1 e Kodit Zgjedhor.
6. KQZ caktoi me short anëtarin e KAS-it z. Koli Bele relator për shqyrtimin e kërkesës nr. 31, datë 12.05.2023 të Komisionerit. KAS në seancën paraprake vendosi pranimin për shqyrtim të kërkesës, duke e caktuar seancën e shqyrtimit më datë 18.05.2023, ora 13:00.
7. Seanca e datës 18.05.2023 u zhvillua me praninë e Sekretarit të Përgjithshëm të KQZ-së, si përfaqësues i Komisionerit Shtetëror të Zgjedhjeve dhe të specialistëve të administratës së KQZ-së. Kryetarët e bashkive në fjalë, të njoftuar rregullisht, nuk u paraqitën në seancën e shqyrtimit.
8. KAS-i mori në shqyrtim dhe administroi këto prova shkesore:
 - Kërkesën nr. 31, datë 12.05.2023 të Komisionerit;
 - Vendimin nr. 498, datë 11.05.2023 të Komisionerit, “Për shqyrtimin administrativ të denoncimit nr. 366 ID, nga Koalicioni për Reforma, Integrim dhe Institucione të Konsoliduara ndaj kryetarëve të disa bashkive, për shkelje administrative, në zgjedhjet për organet e qeverisjes vendore të datës 14 Maj 2023”;
 - Denoncimin nr. 366 ID të KRIIK.

Në përfundim të shqyrtimit administrativ dhe të vlerësimit të provave dhe pretendimeve përfundimtare,

KAS-i konstaton se:

1. Kërkesa e Komisionerit për vendosjen e sanksionit administrativ ndaj dy kryetarëve të bashkive të sipërcituar, bazuar në denoncimin me nr. 366 ID të Koalicionit për Reforma, Integrim dhe Institucione të Konsoliduara (KRIIK), ka si shkak postimet në faqet zyrtare

“Facebook” të bashkive të drejtuara nga ata, të cilat janë përdorur për të publikuar postime me përmbajtje hashtag (#), sloganesh apo thirrjesh të karakterit elektorale/politik, duke promovuar kështu subjektin zgjedhor “Partia Socialiste e Shqipërisë” për zgjedhjet vendore të datës 14 Maj 2023.

9. Faqet zyrtare të institucioneve publike në rrjetet e ndryshme sociale (facebook, twitter, instagram etj.) bëjnë pjesë në kategorinë “asete”, në kuptim të pikës 2 të nenit 91 të Kodit Zgjedhor, pra ato janë “burime” të institucionit në kuptim të kësaj dispozite. Kjo do të thotë se faqet zyrtare të bashkive në rrjetet e ndryshme sociale të sipërcituara, nuk mund të përdoren ose të vihet në mbështetje të kandidatëve, të partive politike ose të koalicioneve në zgjedhje.
10. Pika 1 e nenit 91 të Kodit Zgjedhor përcakton se *“...nuk mund të përdoren ose të vihen në mbështetje të kandidatëve, të partive politike ose të koalicioneve në zgjedhje burime të organeve apo enteve publike në nivel qendror ose vendor, apo çdo lloj enti tjetër ku shteti zotëron kapitale apo kuota ose/dhe emëron shumicën e organit mbikëqyrës apo organit administrues të entit, pavarësisht nga burimi i kapitalit ose pronësia”*. Ky ndalim është konfirmuar edhe nga vendimi i Rregullatorit nr. 9, datë 24.12.2020, i cili në përkufizimin e “veprimtarive të ndaluara” ndalonon *“vënien në dispozicion të aseteve të luajtshme dhe të paluajtshme ... për qëllime zgjedhore”*.
11. Ndërkohë, pika 1 e nenit 171 të Kodit Zgjedhor, në të cilën Komisioneri Shtetëror i Zgjedhjeve është bazuar në propozimin e masës administrative ndaj personave përgjegjës, përcakton sanksionin për shkeljet e kryera *“nga anëtarët e komisioneve të zgjedhjeve ose nga **persona të ngarkuar me detyra**, sipas këtij Kodi”*. Personat e ngarkuar me detyra formojnë një listë personash/institucioneve të cilët janë ngarkuar me detyra nominalisht nga Kodi Zgjedhor. Të tillë janë p.sh. vëzhguesit a perfaqësuesit e subjekteve zgjedhore në KQZ (për etikën e punës e të komunikimit), Drejtoria e Përgjithshme e Gjendjes Civile (për dërgimin e të dhënave nga regjistri për ndarjen e zonave të administrimit zgjedhor, për listën e zgjedhësve etj), zyra e gjendjes civile dhe kryetari i bashkisë (për listën e zgjedhësve), kryetari i bashkisë (për caktimi e qendrave të votimit), Ministri që ka në varësi shërbimin e gjendjes civile (për nxjerrjen e urdhërave për listat dhe zonat e qendrave të votimit) etj. Fakti se ata dhe detyrat e tyre

përcaktohen nga Kodi do të thotë se lista e tyre është e fundme dhe nuk mund të shtohet me ndonjë akt tjetër ligjor ose nënligjor. **Titullari i institucionit apo entit që ka në administrim asetin publik nuk bën pjesë në listën e “personave të ngarkuar me detyra, sipas Kodit”**. Për këtë arsye, KAS çmon se sanksioni për të nuk mund të vendoset sipas pikës 1, të nenit 171 të Kodit Zgjedhor.

12. Për keqpërdorimin e burimeve publike Kodi Zgjedhor ngarkon me përgjegjësi edhe subjektet zgjedhore përfituese. Kodi Zgjedhor, në pikën 20 të nenit 2 përcakton se *“subjekte zgjedhore” janë partitë politike, koalicionet dhe kandidatët e propozuar nga zgjedhësit, si dhe **kandidatët për kryetarë të organeve të qeverisjes vendore, të regjistruar në përputhje me këtë Kod**”*. Për shkak se kandidati për kryetar bashkie trajtohet nga Kodi si subjekt zgjedhor i mëvetshëm, si dhe për shkak se postimet e aksesueshme në “facebook” bëjnë fjalë për veprimtari elektorale të tyre dhe jo të subjektit që e mbështet, atëherë për këto shkelje duhen trajtuar subjekt zgjedhor përfitues, kandidatët dhe jo partia politike që i mbështet ato.
13. Kandidatët për kryetar bashkie objekt i këtij procedimi administrativ, kanë qenë në dijeni të publikimit të slloganeve politiko-elektorale në faqet zyrtare të rrjeteve sociale të bashkive të tyre. Publikimet në fjalë kanë qartësisht si qëllim sensibilizimin politik të publikut. Në kushtet kur ata gëzojnë cilësinë e subjektit zgjedhor si kandidatë për kryetar bashkie, është e qartë se publikimet në shkelje të ndalimeve në Kodin Zgjedhor, janë kryer në favor të tyre. Në këto rrethana ata kanë pasur detyrimin për ndërprerjen e menjëhershme të shkeljes, gjë që nuk ka ndodhur.
14. Përgjegjësia për vendosjen në përdorim apo në mbështetje të kandidatëve apo të subjekteve zgjedhore të faqeve zyrtare të institucioneve publike është e kryetarit të bashkisë. Këtë e saktëson vendimi i Rregullatorit nr. 9, datë 24.12.2020, nëpërmjet shkronjave “a” dhe “dh” të pikës 1 të nenit 7. Gjithësesi, KAS-i konstaton se KQZ-ja nuk ka sensibilizuar në kohë publikisht, sikurse nuk ka paralajmëruar institucionet për largimin nga praktika e vjetër e përdorimit politik të faqeve të institucioneve në rrjetet sociale.
15. Pika 1 e nenit 172 të Kodit Zgjedhor përcakton se *“subjektet zgjedhore kryejnë kundërvajtje administrative në rastet kur në favor të tyre kryhen shkelje të ndalimeve të përcaktuara në*

*dispozitat e këtij ligji dhe subjektet zgjedhore, pas marrjes dijani, nuk marrin masa të menjëhershme për ndërprerjen e shkeljes". Kjo do të thotë se **hetimi administrativ për keqpërdorimin e burimeve publike duhet të shoqërohet në çdo rast edhe me hetimin për rolin e subjektit zgjedhor përfitues nga veprimtaria.** Në përfundim të hetimit administrativ si Komisioneri, ashtu dhe KAS-i duhet të mbajnë qëndrim dhe vlerësim të shprehur për këtë rol.*

16. Kandidatët për kryetar bashkie të ngarkuar me përgjegjësi sipas vendimit nr. 498, datë 11.05.2023 të Komisionerit Shtetëror të Zgjedhjeve, gëzojnë status të dyfishtë, si kandidatë dhe si kryetarë në detyrë të bashkive përkatëse. Si kryetar të bashkive, personat në fjalë kanë akses, dijani dhe përgjegjësi për postimet në faqen zyrtare të bashkive që ato drejtojnë. Ato kanë të gjithë pushtetin e nevojshëm ligjor për të urdhëruar ndërprerjen e shkeljes së ligjit dhe për të marrë masa që kjo sjellje të mos përsëritet. Fakti që ata nuk e kanë ushtruar këtë pushtet deri ditën e urdhërimit nga Komisioneri do të thotë se ata duhet t'i nënshtrohen, në cilësinë e subjektit zgjedhor, veprimit të sanksionit të parashikuar nga pika 1 e nenit 172 të Kodit Zgjedhor.
17. Bazuar në këtë analizë të fakteve dhe të kuadrit ligjor, KAS-i çmon se kryetarët e bashkive, në cilësinë e tyre si kandidatë për kryetar bashkie, si subjekte zgjedhor përfitues nga keqpërdorimi i faqeve zyrtare të institucionit në rrjetin social "facebook", duhet të mbahet përgjegjës për shkelje të parashikuar nga pika 1 e nenit 172 të Kodit Zgjedhor.
18. Nuk mund të bëhet i njëjti arsyetim për subjektin zgjedhor "Partia Socialiste" që mbështet kandidatët në fjalë. Gjatë shqyrtimit të kërkesës në KAS, përfaqësuesit e administratës nuk sollën prova për të vërtetuar faktin nëse Partia Socialiste ka qenë apo jo në dijani të zhvillimit të këtyre aktiviteteve në kushtet e ndalimit nga Kodi Zgjedhor.
19. Ndërkohë, përsa i përket caktimit të masës së sanksionit, KAS-i çmon se duhet t'i japë peshën që i takon faktit se ende nuk ka perceptim të qartë ndër aktorët se përdorimi i adresës zyrtare të institucionit në "facebook" dhe rrjetet e tjera sociale për fushatë elektorale përbën keqpërdorim të burimeve publike.

20. Në lidhje me të drejtën e ankimit, sa i përket personave të sanksionuar, duke qenë se ata janë dënuar administrativisht në cilësinë e subjektit zgjedhor, në zbatim të nenit 145 pika 1 të K.Zgjedhor që parashikon se *“Subjektet zgjedhore kanë të drejtë të bëjnë ankim në Kolegjin Zgjedhor të Gjykatës së Apelit, Tiranë kundër vendimeve të KQZ-së, kur ato cenojnë interesat e tyre të ligjshëm brenda afatit të përcaktuar në nenin 152 të këtij Kodi”*, ata mund ta ushtrojnë të drejtën e ankimit pikërisht duke ju drejtuar Kolegjit Zgjedhor pranë Gjykatës Administrative të Apelit. Duke qenë se ky vendim është marrë në periudhën e cila fillon 48 orë pas dekretimit të zgjedhjeve deri në përfundim të shqyrtimit administrativ të ankimit për zgjedhje, atëherë ankimi bëhet brenda 5 ditëve nga shpallja e këtij vendimi. Ky qëndrim mbështetet dhe në praktikën e Kolegjit Zgjedhor që e ka pranuar kompetencën për shqyrtimin e dënimeve administrative ndaj subjekteve zgjedhore, më konkretisht në vendimin nr. 3, datë 09.03.2023.

PËR KËTO ARSYE:

Bazuar në nenin 21, pika 1, shkronja ‘dh’, si dhe në nenin 172, pika 1, të ligjit nr. 10019, datë 29.12.2008, “Kodi Zgjedhor i Republikës së Shqipërisë”, të ndryshuar, Komisioni i Ankimimeve dhe Sanksioneve

V E N D O S I:

1. Pranimin e pjesshëm të kërkesës nr. 31, datë 12.05.2023 të Komisionerit Shtetëror të Zgjedhjeve.
2. Vendosjen e sanksionit administrativ ndaj z. Rakip Suli, kryetar i bashkisë Kamëz, sipas nenit 172, pika 1 të Kodit Zgjedhor, gjobë në masën 100 000 (njëqind mijë) lekë.
3. Vendosjen e sanksionit administrativ ndaj z. Blerim Shera, kryetar i bashkisë Vorë, sipas nenit 172, pika 1 të Kodit Zgjedhor, gjobë në masën 100 000 (njëqind mijë) lekë.

Ky vendim hyn në fuqi menjëherë dhe publikohet në faqen zyrtare të Komisionit Qendror të Zgjedhjeve.

Kundër këtij vendimi mund të bëhet ankim në Kolegjin Zgjedhor Gjyqësor, pranë Gjykatës Administrative të Apelit, brenda 5 (pesë) ditëve nga shpallja e tij.

U shpall sot, më datë 18.05.2023.

Koli	BELE	-	Relator	(Mendim paralel)
Elvin	LAKO	-	Anëtar	(Mendim paralel)
Elvis	ÇEFA	-	Anëtar	
Ilirjan	RUSMALI	-	Anëtar	
Ledio	BRAHO	-	Anëtar	

MENDIM PARALEL

1. Në shqyrtimin e kërkesës nr. 31, datë 12.05.2023 të paraqitur nga Komisioneri Shtetëror i Zgjedhjeve për vendosjen e sanksioneve administrative ndaj kryetarëve të dy bashkive, ne anëtarët Elvin Lako dhe Koli Bele, duke mos qenë dakord me masën e sanksionit administrativ, si dhe argumentet e parashtruara nga anëtarët e tjerë të Komisionit të Ankimimeve dhe Sanksioneve (KAS), jemi të mendimit se KAS nuk duhej të sanksiononte kryetarët e bashkive me gjobë në masën 100.000 (njëqind mijë) lekë, në bazë të nenit 172, pika 1 të ligjit nr. 10019, datë 29.12.2008 “Kodi Zgjedhor i Republikës së Shqipërisë”, për arsytet e mëposhtme.
2. Kodi Zgjedhor kërkon plotësimin e dy kushteve kumulative për aplikimin e nenit 172, pika 1:
 - i. Subjektet zgjedhore të kenë marrë dijeni se në favor të tyre janë kryer shkelje të ndalimeve të përcaktuara në Kod;
 - ii. Pas marrjes dijeni, nuk kanë marrë masa të menjëhershme për ndërprerjen e shkeljes.
3. Hetimi administrativ përpara KSHZ si dhe KAS, nuk arriti të provojë marrjen dijeni nga ana e subjektit elektoral (kryetarët e bashkive) të shkeljes objekt hetimi, por në çdo rast edhe nëse do pranohej argumenti i anëtarëve të tjerë, se si persona përgjegjës ata janë në dijeni për shkak të detyrës së tyre , do duhej të hetohej dhe provohej mos marja e “masave të menjëhershme për ndërprerjen e shkeljes”. Për më tepër, nga një sondim i faqeve zyrtare të rrjetit “facebook” të bashkive subjekt i këtij vendimi, rezulton se në shumicën e rasteve postimet me karakter elektoral janë fshirë nga personat përgjegjës. Ky fakt edhe pse i pahetuar administrativisht, gjithsesi krijon bindjen se pas marrjes dijeni të shkeljes, subjekti ka marrë masat për ndërprerjen e saj.

Rrjedhimisht, duke qenë se dy kushtet kumulative nuk plotësohen, si dhe në rastet e verifikuara nga dy anëtarët e pakicës, rezulton se shkelja është ndërprerë pas marrjes dijeni, nuk mund të aplikohet neni 172, pika 1 e Kodit Zgjedhor.

4. Komisioneri ka kërkuar vendosjen e sanksionit administrativ gjobë në masën 3.000 (tre mijë) lekë referuar nenit 171, pika 1 të Kodit Zgjedhor. Referuar vendimit nr. 45, datë 04.04.2023 të KAS, pika 1 e nenit 171 të Kodit Zgjedhor përcakton sanksionin për shkeljet e kryera “nga anëtarët e komisioneve të zgjedhjeve ose nga PERSONA TË NGARKUAR ME DETYRA, sipas këtij Kodi”. Personat e ngarkuar me detyra formojnë një listë personash/institucionesh të cilët janë ngarkuar me detyra nominalisht nga Kodi Zgjedhor. Të tillë janë p.sh. vëzhguesit a perfaqësuesit e subjekteve zgjedhore në KQZ (për etikën e punës e të komunikimit), Drejtoria e Përgjithshme e Gjendjes Civile (për dërgimin e të dhënave nga regjistri për ndarjen e zonave të administrimit zgjedhor, për listën e zgjedhësve etj), zyra e gjendjes civile dhe kryetari i bashkisë (për listën e zgjedhësve), kryetari i bashkisë (për caktimi e qendrave të votimit), Fakti se ata dhe detyrat e tyre përcaktohen nga Kodi do të thotë se lista e tyre është e fundme dhe nuk mund të shtohet me ndonjë akt tjetër ligjor ose nënligjor.
5. Përfundimisht, ne vlerësojmë se kryetarët për të cilët KAS ka vendosur sanksion administrativ, gjenden në shkelje të dispozitave të Kodit Zgjedhor, për aq kohë sa kanë publikuar postime me përmbajtje elektorale/politike në faqet e tyre zyrtare” Facebook”, por, duke qenë se kryetari i bashkisë nuk bën pjesë në rrethin e personave të ngarkuar me detyra nga Kodi Zgjedhor, kryetarët në fjalë duhen sanksionuar me masë administrative sipas nenit 171, pika 2 “Shkeljet e tjera të dispozitave të këtij Kodi, kur nuk përbëjnë vepër penale, dënohen me gjobë nga 1,000 deri në 2,500 lekë.”

Anëtarët : Elvin Lako dhe Koli Bele